

ДО 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Петлюра і монумент

Ольга КОЛЕСНИКОВА

2019 року в Києві мають урочисто відкрити два нових пам'ятники. У січні – монумент Соборності України на честь 100-річчя проголошення Акта Злуки Української Народної Республіки (УНР) і Західно-Української республіки (ЗУНР). У травні – пам'ятник голові директорії, головному отаману військ УНР Симону Петлюрі.

Спорудження цих пам'ятників передбачене планом заходів, який у КМДА розробили на виконання указу Президента від 22 січня 2016 року та відповідного розпорядження Кабінету Міністрів.

Місце, де має постати монумент Соборності, поки що не визначено. Що ж до пам'ятника Петлюрі, то навколо нього переважають чутки та розмови.

Минулого року, коли щойно оприлюднили указ Президента про відзначення подій Революції, багато галасу наробила заява віцепрем'єра з гуманітарних питань В'ячеслава Кириленка, опублікована «Дзеркалом тижня». На його думку, скульптурна постать голови директорії мала замінити пам'ятник Миколі Щорсу. Деякі столичні ЗМІ подали цю думку як

довершенний факт, що викликало дискусії і навіть незадоволення певної частини киян.

Проте відведення місця під будь-який пам'ятник – компетенція виключно органів місцевого самоврядування. А за інформацією прес-служби Київради, це питання на сесію міськради ще не виносили.

Зведення обох пам'ятників має потрапити до «бюджетного рядка» лише наступного фінансового року, а пам'ятник Петлюрі, очевидно, ще й у рядок Держбюджету-2019. Логічно, якщо Київрада розгляне питання про пам'ятники на цьогорічній осінній сесії.

Місце, де має постати монумент Соборності, поки що не визначено. Що ж до пам'ятника Петлюрі, то навколо нього переважають чутки та розмови

Нагадаємо, спробу увічнити пам'ять Симона Петлюри у столиці вже робили. У травні 2005 року Президент Віктор Ющенко підписав указ «Про увічнення пам'яті видатних діячів УНР і ЗУНР», згідно з яким бронзовий Петлюра мав постати «на розі Володимирської та бульвару Шевченка» (де саме не уточнювали, хоча назване місце

до речі

Костянтин ПОДОБЕД, начальник відділу обліку та збереження місць пам'яті Українського інституту національної пам'яті:

– Донедавна всі події 1917-1921 років пов'язували виключно із Жовтневою революцією, а діячі Української революції були оголошені «буржуазними націоналістами». Наразі історична справедливість відновлюється.

Щодо зведення в Києві монумента Соборності й пам'ятника Симону Петлюрі ми узгоджуємо свої дії з КМДА, оскільки встановлення пам'ятників – це сфера компетенції виключно органів місцевої влади. Загальна проблема – фінансування. Скажімо, в Києві за бюджетні кошти досі встановлено лише меморіальну дошку Євгену Коновальцю (на будинку по вулиці Січових Стрільців, 24). Решта пам'ятних знаків, присвячених 100-річчю Української революції 1917-1921 років, зроблено і встановлено коштом меценатів і добровільних пожертв киян.

здивувало, адже його давно займає пам'ятник Михайлу Грушевському).

Зауважимо, що постать головного отамана та його роль у революційних подіях сторічної давнини треба розглядати об'єктивно. Бо ж у столичних книгарнях можна знайти не одну книжку, на сторінках яких Петлюра постає таким собі ідеалізованим героєм, лицарем без страху й докору. Але ж існує і «об'єктивістський» погляд на головного отамана. Відомий, скажімо, геть критичний погляд на нього Володимира Винниченка. Є критичні відгуки й інших сучасни-

ків. Зокрема в «Історії української держави ХХ століття» (К., 1994) І. Нагаєвського (США) та у монографії доктора історичних наук В. Солдатенка «Винниченко і Петлюра. Політичні портрети революційної доби» (К., 2007).

Усі ці думки треба врахувати. Якщо Петлюрі суджено постати у бронзі або граніті на одній із вулиць чи площ Києва, то це, безперечно, має бути пам'ятник не «іконі», а живій людині, яка мужньо несла свій хрест, але мала і вади характеру, припустившись помилок.